

Таких чоловіків приваблюють не менш емоційні жінки, які відчують себе комфортно у хаосі і бурхливості. В стосунках з протилежною статтю здатні до ніжності та чуттєвості, вони можуть подарувати своїй обраниці цілу бурю емоцій. Такі чоловіки показують свої почуття через фізичну близькість, і є дуже пристрасними коханцями, та не переносять самотність. Цьому архетипові найбільш притаманні рухливі заняття, що дозволяють проявити емоції, наприклад спорт, чи бойові мистецтва. Сильні сторони — енергійність, дружність, відкритість, слабкі — надмірна імпульсивність, що може завдавати їм шкоди, потяг до гострих відчуттів.

Висновки. Дослідивши кілька видів архетипів, ми можемо зробити висновок, що персонажі давньогрецьких міфів відображають типові образи поведінки людей. Але ж насправді, у реальному житті, людина може мати в собі по декілька архетипів, залежно від обставин та ситуацій, що створює її унікальну та гармонійну особистість.

АНТРОПНИЙ ПРИНЦИП У НАУЦІ

Капріор І. О.

Науковий керівник: Артеменко Я. І.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

kaprior.iv.oleks.03@gmail.com

Вступ. *Існування життя у Всесвіті якимось чином взаємопов'язане з фундаментальними фізичними законами, що описують будову та поведінку Всесвіту*

У міру накопичення знань про космос зростає обсяг інформації про устрій макро- і мікросвіту. Ставало дедалі очевидніше, що, якби хоч щось склалося в процесі генези та еволюції Всесвіту трохи інакше, ніж воно було, нас би просто не було, і нікому було б розмірковувати про порядок світоустрою. Тобто все виглядає так, ніби Всесвіт справді був задуманий як свого роду Едем, де все сприяло зародженню людства, — і задум цей вражає грандіозністю свого масштабу.

Мета дослідження. Проаналізувати зміст антропного принципу як синтезу природознавчого дослідження та гуманітарної установки у науці.

Матеріали та методи. Матеріал дослідження – аналітичні викладки сучасної астрофізики (Г. Ідліс, Б. Картер, Р. Дік). У роботі був застосований гіпотетико-дедуктивний метод.

Результати дослідження. Антропний принцип у сучасній науці – це гіпотетична (мета-)фізична установка, згідно з якою Всесвіт має мету та володіє властивостями, що передбачають наявність розумного спостерігача. Якби інтенсивніше діяли сили гравітації, і розширення Всесвіту припинилося б, практично не встигнувши початися, світ буквально стиснувся б назад у безструктурну масу, не встигнувши по-справжньому народитися; принаймні, до формування зірок із планетними системами. Якби, навпаки, сила тяжіння виявилася дещо нижчою за спостережувану, речовина Всесвіту розпорошилася б, не встигнувши локалізуватися в зірково-планетарні системи. З усіх можливих значень константи гравітаційного протягу лише мізерний інтервал її значень призводить до формування сталого Всесвіту. Те саме можна сказати практично про будь-яку фундаментальну константу, що визначає фізичні властивості спостережуваного нами матеріального світу. Якби, одиничного

електричного заряду елементарних частинок виявилося трохи вище спостерігається величини, і сила взаємного електростатичного відштовхування позитивно заряджених протонів не дала б скластися ядрам відомих нам хімічних елементів. Якби одиничний електричний заряд був трохи нижче, електрони не змогли б закріпитися на орбітах навколо ядра. І в тому, і в іншому випадку до зародження життя у Всесвіті справа б не дійшла. Тобто, всі фундаментальні константи мають дуже вузький інтервал допустимих значень, при яких Всесвіт у тому вигляді, в якому він перед нами постає і забезпечує умови для зародження життя, міг виникнути і розвиватися.

Першим цю думку озвучив американський астрофізик Роберт Дік (Robert H. Dicke, 1916-1997), а остаточно сформулював у 1973 році Брендон Картер (Brandon Carter, р. 1942). Відповідно до Картера, ми маємо два формально роздільні космологічні вселенські антропні принципи — слабкий і сильний.

Слабкий антропний принцип стверджує, що будова Всесвіту допускає зародження в ньому біологічного життя. Питання «чому Всесвіт влаштований саме так?» замінюється на «Чому Всесвіт влаштований так, що в ньому виникли розумні істоти, що задаються питанням про причини будови Всесвіту, що спостерігається?» Тобто сам факт виникнення питання щодо природи фундаментальних сил та законів уже має на увазі, що у світі розвинулися розумні форми життя. Якби константи (такі, як постійна всесвітнього тяжіння) відрізнялися від спостережуваних, Всесвіт еволюціонував би по-іншому, життя в ньому просто могло б розвинутись, внаслідок чого питань про причини виникнення Всесвіту не виникло б як таких. У цьому вигляді антропний принцип не має на увазі будь-яких причин, через які Всесвіт сформувався саме так, а не інакше, і за якими фундаментальні природні константи такі, як вони є. Допускається (теоретично) існування буквально незліченної множини інших всесвітів з іншими наборами фундаментальних констант, але саме виникнення форм розумного життя можливе лише у всесвітах, подібних до нашого, тобто достатньо стійких, щоб у них встигли розвинутися розумні форми життя.

Однак деяким ученим здалося мало для пояснення спостережуваної придатності нашого Всесвіту для життя, внаслідок чого був сформульований сильний антропний принцип: Всесвіт має бути влаштований так, щоб у ньому могло зародитися розумне життя. У цій версії принцип стверджує, що зародження життя у Всесвіті не лише можливе, а й фактично неминуче. Крайня думка у цій космогонічній традиції доходить до того, що не тільки універсальні константи зумовлені, а й розвиток розуму, що свідомий, у Всесвіті неминуче.

Висновки. Отже, що стосується вчених-природовипробувачів, то більшість з них беззастережно визнають антропний принцип у його «слабкому» формулюванні, оскільки тут він є не більше, ніж звичайною вправою в логіці (хтось, можливо, навіть вважатиме його тавтологією: «ми живі, тому що живі та усвідомлюємо цей факт»). Сильний антропний принцип широкого визнання так і не отримав через практичну неможливість його перевірки. Проте, наявність такої установки свідчить про те, що сучасна наука позбавлена чіткої демаркації між «фізикою» та «метафізикою», та що у науку повертається ідея цінності та унікальності людського існування.